

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Őskori Földközi-tenger, elsüllyedt ezerméteres alpesi hegység Budapest mélységeiben / Földalatti vasút*

Forrás: *Debrecen*

Debrecen

1950. XI. 23.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy:

Helyszám:

385,859

"1950"

Kiss László 1950 XI

— Őskori Földközi-tenger, elsüllyedt ezerméteres alpesi hegység Budapest mélységeiben. — A földalatti gyorsvasút építkezéseivel kapcsolatban próbafúrásokat végeztek a főváros több pontján. Geológusok megállapítása szerint a pesti oldalon valamikor föbbfelé sekély tavak voltak. Így Baross téren, a B'aha Lujza-tér közelében és környékén. A pesti oldalon végzett fúrások igazolták azt a feltevést is, hogy valamikor a Duna sokkal szélesebb volt mint napjainkban. A fúrásból felszínre hozott kőzetek azt is igazolják, hogy itt valamikor tenger vize hullámzott. A Földközi-tenger valamikor idáig, sőt még tovább húzódtott és hátrahagyta üledékeit. A fúrási munkák anyagából érdekes ásványokat sikerült kiszapolni. Ezek figyelmes vizsgálata vezette rá a geológusokat arra, hogy a főváros határában az Alpok középsőheggyvonulatahoz hasonló magas kristályos palás-kőzetekből álló hegység emelkedett és miután nagy földmozgások voltak, azok ezer métert meghaladó mélyre süllyedtek.

Huszonöt méter mélységben, sűrített levegőben, víznyomás és agyag ellen harcol a Tervért, a földalatti gyorsvasútért a Keszon-brigád

DÉLI TIZENKÉT ÓRA. Melegen süt a novemberi nap, elárasztja fényével és melegével a hatalmas várost. A Rákóczi-úton nagy a sürgés-forgás. A fekete ünneplőbe öltözött vidékiek bevásárlásokat végeznek, fiatal anyák, gyermekkoscsikat tolnak, szőke, barnahajú csöppsegek bámulják a fényes kirakatokat. A Divatcsarnok környékén vilámoosíneket javítanak a munkások. Nem messze tőlük hatalmas hirdetőpalánkok mögött szorgos, nehéz munka folyik. Készül a budapesti gyorsvasút.

A délutáni műszak munkára készül. Négyen várnak az aknafúrótelep kis orvosi szobájában, ahová behalatszik a légzsilip éles sipo'ása, ahogy belsejéből sisteregve árad kifelé a sűrített levegő. Három fiatal munkás és egy mérnök, vizsgálatra vár, mely eldönti, hogy leszállhatnak-e a földalatti gyorsvasút aknájának 25 méter mélyen, sűrített levegővel telített munkakamrájába, az úgynevezett „keszon”-ba. Ott lent nem mindenki bírja a munkát. Csak azokat engedik le, akiket a nagyon gondos szív, tüdő és vérnyomás vizsgálat erre alkalmasnak talál.

Az orvosi vizsgálat és a próbazsilipben töltött egy óra után, ahol felfokozott nyomás mellett ültek, az orvos megállapítja, hogy leszállhatnak a föld alá.

A LEGZSILIP AJTAJA BEZÁRUL mögöttük. Egy méter átmérőjű, húsz méter hosszú vascső vezet lefelé a szűk kis acélszoba padlójából. Ezen a csövön ereszkednek lefelé a keszonba...

A légzsilipbe sisteregve ömlik be a sűrített levegő. A munkások az atmoszféra-mérőt figyelik, öltized ... nyolctized ... egy atmoszféra túlnyomás. Mintha súlyok feszülnének két oldalról a dobhártyára. Megfájdul a fül. A mutató egyre halad előre. Már másfél atmoszféra túlnyomást mutat. Végre megáll a mutató: két atmoszféra a túlnyomás. A fülfájás egyszerre megszűnik.

— Próbálj csak füttyülni — biztatja Varga János zsilipes Kiss Bélát, aki most száll le először.

Kiss megkísérli, de nem jön ki hang a száján. A többiek beszéde is nagyon messziről ér el hozzá és mindenki selypít. — **A nagy légnyomás teszi** — mondja Kurlik Imre brigádvezető. Akkora a levegő nyomása, mintha 25 méter magas vízoszlop súlya nehezedne rájuk.

Megindulnak a csőben lefelé. A keskeny vaslétrán, a vaksötétben óráknak tűnik míg a fényt megpillantják: a keszon lámpái azok. Aztán leereszkednek az öt méter átmérőjű betongyűrűbe.

NV Keszonvárosbáza — 1896/50

A falakon nedvesség, a talaj iszapos anyag.

— A talajvíz alatt vagyunk — kiált Kurlik Imre. — Az akna mélyére értek, ahol a munka folyik.

ITT MÁR A BETONFALAK ALATT ásnak, csákányoznak a munkások. A hatalmas betongyűrű egyre lejjebb ereszkedik, amint kidobják a földet a beton alól. Méterről-méterre törnek a föld mélye felé, amíg elérik az agyagréteget, amelyben a földalatti gyorsvasút vízszintes alagútjait fúrják majd. Lenyűgöző az az erő, amellyel a munkások dolgoznak. Szerszámaik nyomán hullik a föld. Egy pillanatra sem állnak meg. Egyfolytában dolgozzák le a hat órát.

A szív és a tüdő lassan hozzászokik a hatalmas nyomáshoz. A víz ereje a legnagyobb ellenfél odalent. Ha a sűrített levegőadagolás megszűnnék, a feltörő talajvíz 15 méter magasságban árasztaná el az aknát.

VEGE A HATORÁS MUNKANAK, a brigád felfelé indul. A felmászás nagyon nehéz. A vaslépcső nedves fokban könnyen csúsznak a gumicsizmák. Tíz percre telik, amíg felérnek a zsilipbe. Itt lassan, egyenletesen kiengedik a sűrített levegőt. A szervezet csak fokozatosan szokik hozzá a rendes légnyomáshoz. A hatorás munka után háromórás pihenés következik. Feketekávé kapnak, amely a normális légnyomás mellett ismét megindítja a rendes szívműködést és vérnyomást. Vigyáznak a munkások egészségére. Itt is érvényesül Népköztársaságunk egyik sarkalatos elve: a legifőbb érték az ember.

Amint kilépnek a zsilipből, ott áll már leváltásra készen az új keszon-brigád. Mosolyogva üdvözlük egymást:

— Szerencsés munkát, fiúk — köszöntik a feljövők a felváltó-brigád tagjait, akik lelkesen mosolyogva indultak harcba az öt éves tervért, a gyorsvasútért.